

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/218/2013
Identifikačné číslo spisu: 5712200149
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:5712200149.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa RW ORAVA, s.r.o., so sídlom v Sedliackej Dubovej, Sedliacka Dubová č. 181, IČO : 36 368 547, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. ŠKERDA, s.r.o., so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského č. 1727/49, IČO: 36 858 501, proti odporkyni E., bývajúcej v V. o zaplatenie 1 675,82 € s prísl., vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 15 C 72/2012, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 4. apríla 2013 sp. zn. 9 Co 79/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Odporkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Navrhovateľ sa v konaní domáhal zaplatenia 1 675,82 € s príslušenstvom a náhrady trov konania. Svoj nárok na zaplatenie odôvodnil tým, že na základe objednávky odporkyne vykonal práce za účelom sfunkčnenia už existujúceho, ale nefunkčného závlahového systému záhrady odporkyne. Za vykonané práce vystavil postupne viacero faktúr, z ktorých faktúru zo dňa 28.6.2011 č. 11000108, v sume 1 675,82 € odporkyňa neuhradila. Odporkyňa proti nároku navrhovateľa namietala, že je neoprávnený, pretože za práce vykonané navrhovateľom v roku 2010 zaplatila 1 300 €, a keďže závlahový systém prestal fungovať, pokladala ďalšie práce vykonané navrhovateľom v roku 2011 za odstraňovanie väd na podklade jej reklamácie, pričom poukázala na to navrhovateľovi za práce ním vykonané neskôr, uhradila ďalšiu faktúru vo výške 299,44 €.

Okresný súd Martin rozsudkom z 19. novembra 2011 č. k. 15 C 72/2012-125 žalobný návrh zamietol a rozhodnutie o trovách konania vyhradil na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že medzi účastníkmi došlo k uzavretiu ústnej zmluvy o dielo. Medzi účastníkmi nebol sporný predmet diela, sporným bola cena diela. Z výpovede odporkyne podporenej výpoveďou svedka (na č. l. 81) mal súd za to, že dohoda o cene diela bola stanovená odhadom okolo 1 100 €. Navrhovateľ svoje tvrdenia o tom, že bol dohodnutý iba postup pri výpočte

ceny diela a bola stanovená maximálna cena za dielo vo výške 4 000 €, dostatočným spôsobom súdu nepreukázal. Sporným bola taktiež otázka dokončenia a odovzdania diela. Navrhovateľ tvrdil, že práce na predmetnom diele začali v lete roku 2010 s tým, že boli ukončené na jar 2011 a až po dokončení diela boli vystavené dve faktúry pre odporkyňa za vykonanie prác. Navrhovateľ tvrdil, že chcel fakturovať až potom, čo zistí, že dielo je funkčné. Vo svojej výpovedi zo dňa 27.6.2012 však uviedol, že po vykonaní prác v roku 2010, fungoval zavlažovací systém na pozemku odporkyne. Odporkyňa považovala vykonanie prác v roku 2010 za sfunkčnenie závlahového systému a za ukončenie diela. Výpoveďou svedka bolo preukázané, že odporkyňa za práce, ktoré boli vykonané v roku 2010 až do sfunkčnenia závlahového systému v lete 2010, uhradila na základe požiadavky navrhovateľa čiastku 1 300 € v hotovosti. Tiež svedok potvrdil, že závlahový systém určitú dobu v roku 2010 fungoval, potom prestal fungovať, na čo odporkyňa kontaktovala navrhovateľa a žiadala ho, aby dielo opätovne sfunkčnil. Ďalšie práce navrhovateľ vykonal na diele z dôvodu, že toto nebolo funkčné v roku 2011. Ani rozsah týchto prác nebol medzi účastníkmi spochybnený, avšak závlahový systém ani po vykonaní prác v roku 2011 nefungoval. Súd mal za preukázané, že odporkyňa uhradila v roku 2011 navrhovateľovi faktúru vo výške 299,44 € z dôvodu, že boli navrhovateľom vykonané ďalšie cesty a náklady s prácami, ktoré boli vykonané v roku 2011. Z obsahu predmetnej faktúry vyplynulo, že ňou boli fakturované práce vykonané v súvislosti s úpravou zdroja vody pre závlahu, a to na základe dohody. Ďalšiu faktúru, ktorá je predmetom sporu a ktorá nebola uhradená, ani spolu s ďalšími listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľom, súd nepovažoval za dôkazy, preukazujúce existenciu jeho nároku na zaplatenie predmetnej faktúry. Súd považoval za nelogické, aby navrhovateľ vyúčtoval cenu diela dvoma faktúrami, vystavenými v jednom mesiaci. Druhá faktúra bola vystavená ako cena na základe súpisu vykonaných prác a dodávok. Ide tu o zjavný rozpor, nakoľko prvá faktúra, ktorá bola vystavená, hovorí o cene určenej dohodou za vykonanie prác pri úprave zdroja vody na závlahu. Druhá faktúra určuje cenu na základe súpisu vykonaných prác a dodávok, čiže nie je zrejmé, aké práce a aké výkony sa faktúrovali, ktoré boli odsúhlasené a ktoré nie. V nadväznosti na uvedené zastal súd názor, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno o svojom nároku na zaplatenie 1 675,82 €. Povinnosťou navrhovateľa bolo riadnym spôsobom zdokumentovať sporný právny vzťah a uniesť dôkazné bremeno o existencii ním uplatňovanej pohľadávky voči odporkyni z ústne uzatvorenej zmluvy o dielo. Ďalšie návrhy navrhovateľa na vykonanie dokazovania, či už za účelom zistenia rozsahu vykonaných prác alebo na nariadenie znaleckého dokazovania, za účelom zistenia primeranej ceny vykonaných prác, súd zamietol ako nadbytočné, vzhľadom na to, že v konaní dospel k zisteniu, že cena diela bola stanovená dohodou zmluvných strán.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Žiline rozsudkom zo 4. apríla 2013 sp. zn. 9 Co 79/2013 odvolaním napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na dôkazné bremeno zaťažujúce navrhovateľa, ktorý v záujme úspechu v konaní mal preukázať uzatvorenie zmluvy o dielo, predmet diela, spôsob určenia ceny za dielo a to, že poskytol plnenie podľa zmluvy o dielo. V konaní nebolo sporné uzatvorenie zmluvy o dielo medzi účastníkmi konania, ani predmet tejto zmluvy. Ústrednou spornou otázkou medzi účastníkmi bolo, či odporkyňa dohodnutú cenu diela uhradila alebo nie. Zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že navrhovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno o ním tvrdenom spôsobe určenia ceny za dielo ako „maximálne 4 000 €“. V súvislosti s argumentáciou navrhovateľa ohľadom ceny diela skonštatoval jeho dôkaznú núdzu a poukázal na ustanovenie § 634 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, z ktorého vyplýva, že v prípade uzavretia zmluvy o dielo, treba poskytnúť primeranú cenu diela, iba ak cena diela nie je dojednaná zmluvou alebo stanovená osobitnými predpismi. K neprospechu argumentácie navrhovateľa taktiež vyhodnotil skutočnosť, že navrhovateľ vystavil faktúru č. 11000104 vo výške 299,44 €, v ktorej uviedol, že sa jedná o dohodnutú cenu diela. Keďže v danom prípade bola cena diela stanovená dohodou, nebol už súd povinný zisťovať ani primeranú cenu diela. O náhrade trov odvolacieho konania súd nerozhodol, pretože rozhodnutie o trovách konania bolo vyhradené na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie a navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V dovolaní namietal, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), v dôsledku

nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, keď súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, nevysporiadal sa s jeho rozsiahlou argumentáciou, rozpormi vo výpovediach odporkyne a ani sa nevyjadril k zamietnutiu návrhov na ďalšie dokazovanie.

Odporkyňa sa k dovolaniu nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) prostredníctvom advokáta (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr skúmal, či tento mimoriadny opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 238 O.s.p. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovoláním navrhovateľa je napadnutý rozsudok, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v predchádzajúcom odseku. Prípustnosť jeho dovolania preto z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal dovolací súd, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolať procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Navrhovateľ v dovolaní namietal, že v konaní mu bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Pod odňatím možností pred súdom konať treba rozumieť taký nesprávny procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

So zreteľom na navrhovateľom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Navrhovateľ vytýkal odvolaciemu súdu nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku.

V zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej „dohovor“), každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa cit. čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecných záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci *García Ruiz* proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I] tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok *Georgiadis* proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok *Higginsová* a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I).

Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvého stupňa (porovnaj rozsudok *Helle* proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že dovolací súd postačujúco odôvodnil svoj rozsudok, ktorým nadviazal na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Podľa dovolacieho súdu, súdy v základnom konaní dostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia; ich zdôvodnenie ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 O.s.p.), je v nich vysvetlené, z ktorých dôkazov pri rozhodovaní vychádzali a aj ako vec - zistený skutkový stav - právne posúdili.

Posudzujúc rozhodnutia nižších súdov z uvedeného hľadiska (bez posudzovania vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia) je nepochybné, že súdy dospeli k právnomu záveru o stanovení ceny diela dohodou zmluvných strán - odhadom na 1 100 € (§ 636 ods. 1 OZ), ktorá aj bola uhradená, pričom existencia inej dohody o cene diela nebola v konaní preukázaná. Navrhovateľ, ktorý si v konaní uplatňoval nárok na zaplatenie ceny diela vyššej ako dohodnutej odhadom, v konaní nepreukázal právny základ na zaplatenie vyššej ceny diela (ponad 1 100 €). Keďže cena diela bola stanovená dohodou, nebolo možné navrhovateľovi priznať nárok ani tzv. primeranú cenu diela. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu teda zrozumiteľne objasňuje, ako bol na podklade dôkazov zistený skutkový stav právne posúdený, a rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno pokladať za nedostatočne odôvodnené v rozpore s § 157 ods. 2 O.s.p. Na podklade vyššie uvedeného nemožno vyvodit' prípustnosť dovolania navrhovateľa ani z ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania navrhovateľa nemožno vyvodit' z ustanovení § 238 O.s.p. ani z § 237 ods. 1 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol jeho dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na dôvody odmietnutia dovolania (procesná neprípustnosť dovolania) sa dovolací súd nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní nebol navrhovateľ úspešný a z toho dôvodu mu nevzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Na druhej strane odporkyni ako procesne úspešnej účastníčke, dovolací súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože si toto právo príslušným návrhom v konaní neuplatňovala. O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.